

In hac eventuum perplexitate Gallicæ res hoc anno versabantur, magna omnium suspensione, quonam dissidia, quibus potentissimum regnum miscebatur, essent evasura; dum Italia interim externorum turbinum anxia spectatrix, diuturnæ pacis fructibus floreret; Xystus Pontifex ingentem thesauri vim congereret; urbem egregiis ornamentis, aquæductibus, obeliscorum erectionibus, ædificiis illustraret; sui que pontificatus memoriam percelebrem ad posteros transmittere curaret; eisdem quoque Veneti operam darent, qui ære alieno, superiori bello contracto, liberati, singulis annis magnam auri argentique vim, quam aliquando in belli sumptus effunderent, in publicum ærarium cogeant, egregiisque substructionibus quotidie civitatis splendorem augebant. Negotiatorum quoque incommodo subvenire decretum, qui, apud privatos mensarios pecunia deposita, eorum fraude, avaritia, crebrisque decoctionibus ingentes jacturas damnaque patiebantur; ex quo publicis etiam redditibus haud parva detrimenta accedebant. Itaque lex lata in Senatu, ut publica mensa erigeretur, in qua tuto singuli argentum aurumque adservarent; ei Gubernator præficeretur, qui rite atque ex ordine cuncta administranda curaret; id munus Francisco Gradonico primum tributum. Per eos dies cum Carolus Emanuel, Sabaudia Dux, ex Catharina Philippi filia Philippum Emanuel primogenitum suscepisset, Principemque, ut ei sacro fonte abluendo adsisteret, invitasset, Augustinus Nanius a Senatu legatus ad Carolum est designatus. Gulielmo vero Mantua Duce vita functo, cum Vincentius filius successisset, statimque id Reipublicæ significasset; qui & patris obitum doleat, & gratulationis munus obiret, Franciscus Contarenus a Senatu orator est lectus. Franciscus quoque, magnus Hettruria Dux, atque eodem fere momento Blanca Capellia uxor, ex humanis excessere; Ferdinandus frater, qui tunc in Cardinalium numero erat, successit; is Aloysium Dovarium, qui fratris obitum, suamque successionem Patribus nuntiaret, Venetias legavit. Thomas Contarenus ad eum orator missus. Stephanus quoque Battoreus, Polonia Rex, naturæ concessit: competitor Sigismundus Suetiæ Princeps, Maximilianus Archidux, Rodulphi Cæsaris frater, pari nixu ad regnum contendere;

illi

Veneti publicam mensam ad mercatorum commodum instituunt.